

af mere detailpræget karakter må parterne henvises til at løse indbyrdes, eventuelt gennem børnesagkyndig rådgivning eller konfliktmægling. Dette kan medvirke til at mindske forældrenes interesse i hyppige henvendelser til statsforvaltningen for at få ændret samværet. Herved dæmmes op for "evigt verserende" sager, der i nogle tilfælde skaber lange perioder med uro, og er med til at belaste samarbejds klimaet mellem forældrene.

Efter det skærpede ændringskriterium kan statsforvaltningen afvise at behandle en anmodning om ændring af aftalt eller fastsat samvær, medmindre den, der anmoder om ændringen, påviser, at der foreligger væsentlig forandrede forhold, eller at ændringen er bedst for barnet. Ved ændring forstås enhver ændring af det løbende samvær og justering af eller fravigelse fra det gældende samvær. Dette omfatter også ændring af enkeltstående samvær ("ad hoc ændring").

Når statsforvaltningen afviser at behandle en ansøgning, skal statsforvaltningen i stedet gøre en indsats for at bibringe forældrene en forståelse for vigtigheden af, at de af hensyn til barnets velfærd og trivsel selv påtager sig ansvaret for at løse samvæsspørgsmålene. Lykkedes dette ikke, skal forældrene tilbydes børnesagkyndig rådgivning eller konfliktmægling.

Det skærpede ændringskriterium har således også betydning for sager om erstatningssamvær. I vejledning nr. 9715 af 27. september 2004 om behandling af samværssager (det skærpede ændringskriterium i samværssager) fremgår det af pkt. 1.4., at erstatningssamvær som udgangspunkt ikke er et spørgsmål, der har overordnet betydning for gennemførelsen af samvær. Dette skyldes, at tabet af nogle få samværsdage i almindelighed ikke vil skade forholdet mellem barnet og samværsforælderen, når de i øvrigt har et hyppigt og regelmæssigt samvær.

Det fremgår derfor af vejledningen, at statsamtterne (nu statsforvaltningerne) på denne baggrund og som følge af det skærpede ændringskriterium derfor bør være tilbageholdende med at fastsætte erstatningssamvær. Er der tale om enkeltstående aflysninger, bør der således som udgangspunkt ikke fastsættes erstatningssamvær.

Det fremgår dog af vejledningen, at fastsættelse af erstatningssamvær i visse situationer kan være af væsentlig betydning for forholdet mellem barnet og samværsforælderen. I den forbindelse nævnes tilfælde af samværschikane, hvor der kun er samvær i begrænset omfang, hvor samværet aflyses gentagne gange over en kortere periode, eller hvor samværet aflyses i større omfang end ellers, fordi bopælsforælderen holder

længere ferie end normalt, eller hvis ferien ikke afholdes sammenhængende.

4.9.2. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender finder, at der med udgangspunkt i lovforslagets § 4 og § 19 bør ske en opstramning af den gældende praksis i sager om erstatningssamvær i statsforvaltningerne. Af bemærkningerne til lovforslagets § 4 fremgår, at der ved vurderingen af, hvad der er barnets bedste, skal tages hensyn til, at barnet har ret til kontakt til begge sine forældre. Det fremgår videre af § 19, stk. 1, at begge forældre har et ansvar for, at samværet virkeliggøres. Det bør således efter ministeriets opfattelse være det helt klare udgangspunkt, at der i chikane tilfælde fastsættes erstatningssamvær, selv om der er tale om enkeltstående aflysninger. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvor bopælsforælderen holder barnet hjemme uden begrundelse, eller hvor bopælsforælderen uden held har forsøgt at bytte samværsweekend, og herefter – trods manglende accept fra samværsforælderen – holder barnet hjemme på samværsdagen.

Der bør desuden i højere grad, end det er tilfældet i dag, fastsættes erstatningssamvær i de tilfælde, hvor fraværet af samværet har betydning for barnets kontakt til samværsforælderen, f.eks. hvis der kun er samvær i et meget begrænset omfang, hvis samværet aflyses gentagne gange over en kortere periode, eller hvis samværet aflyses i større omfang end ellers på grund af, at bopælsforælderen holder mere ferie end normalt, eller fordi ferien ikke holdes sammenhængende.

Det bemærkes, at statsforvaltningerne skal være opmærksomme på så tidligt som muligt i sagsforløbet gennem en børnesagkyndig undersøgelse at forsøge at afklare, hvad grundlaget for hindringen af samværet er. Det er vigtigt tidligt at få afdækket konfliktens kerne og herefter gennem tilbud om børnesagkyndig rådgivning og konfliktmægling mv. forsøge at få forældrene til at forstå barnets perspektiv, så årelange tv-trækkerier og konflikter omkring barnet undgås.

Behandlingen af sådanne sager bør desuden ske hurtigst muligt efter samværs hindring. Ministeriet finder i den forbindelse anledning til at præcisere, at ansøgninger om erstatningssamvær på grundlag af samværschikane, eller hvor fraværet af samvær har betydning for kontakten, skal realitetsbehandles af statsforvaltningerne og således ikke kan afvises på grund af det skærpede ændringskriterium, der i øvrigt videreføres uændret i lovforslagets § 38.

Ministeriet har således til hensigt fremover at administrere sager om erstatningssamvær i overensstem-